

Tržaski delavci

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 5,7, najnižja -1,1, zračni tlak 1037,4 se dviga, veter 20 km severozahodno, sunki 35 km, vlažnost 32-odstotna, nebo jasno, morje razburkano, temperatura morja 8,3 stopinje.

Danes, SOBOTA, 14. februarja
Vreme: Najvišja temperatura 22,00, najnižja 11,11, zračni tlak 1037,4 se dviga, veter 20 km severozahodno, sunki 35 km, vlažnost 32-odstotna, nebo jasno, morje razburkano, temperatura morja 8,3 stopinje.

V zvezi s spričevali in drugimi važnimi vprašanji slovenske šole

Zastopnika sindikata slovenske šole na razgovoru pri vladnem gen. komisarju

Dr. Palamara je prevzel nase odgovornost za preklíc obljube glede tiskanja novih spričeval - Tudi spričevala za srednje šole so nesprejemljiva

Včeraj ob 13. uri je vladni generalni komisar dr. Palamara sprejel na razgovor predstavnika sindikata slovenske šole dr. Janka Ježa in prof. Egidija Kočuta, ki sta nastopala tudi v imenu Odbora za slovensko šolo.

Razgovor se je nanašal na vprašanje posebnega prehodnega stala slovenskih šolnikov, komisije za šolske knjige, spričeval, spremembe učnih načrtov in kmetijske strokovne šole v Zgornju.

Glede posebnega prehodnega stala je vladni generalni komisar izjavil, da je že napravil potrebne korake v Rimu za raztegnitev zakona št. 248 tudi na slovenske šole. Prejel je že načelno odobritev predsedstva vlade in zunanje ministrstva, čaka pa še na odobritev prosvetnega ministrstva.

Med obravnavo vprašanja o delovanju komisije za šolske knjige je dr. Palamara izjavil, da ta ni bila nikdar razpuščena. Izrazil je po miselke in njeno učinkovito delovanje v sedanjih trenutkih upoštevajoč dejstvo, da po letu s tem šolskim letom triletni poizkusni rok, določen za javljanost sedanje učne graje načrta za slovenske šole, vendar pa načelno ne nasprotuje, da bi komisija takoj spet začela z delom.

Zastopnika sindikata in Odbora za slovensko šolo, ki kateremu so zastopali vse slovenske politične stranke in osrednje kulturne organizacije na tržaskem področju, sta natovladnemu generalnemu komisarju na dolgo prikazala daljnosežne posledice, ki bi jih povzročila razveljavitev strankno-pomanjkljivih spričeval. Pri tem sta se zlasti oprla na razloge pravno-formalne vsebine in na najnovejšo absolutno zakonitosti pri upravljanju slovenskih šol ter poudarila ogorčenje staršev, ki takih spričeval morda ne bi sprejeli.

Vladni generalni komisar dr. Palamara je najprej izjavil, da pravzame nase vse odgovornost za preklíc ustne obljube glede tiskanja novih spričeval in je v tej zvezi nazval predvsem razloge načelne in upravne značilnosti. Ker za zastopnika sindikata slovenske šole vtrajala pri dokazovanju formalne nekončnosti, ki bi jo šolska uprava zavrnila s izdajanjem pravnih spričeval, je dr. Palamara izjavil, da se bo o tem še posebej s šolskim skrbnikom dr. Tavnelo v prvih dneh prihodnjega tedna.

Ker potoče letos triletna poskusna doba sedanjih učnih grajev na slovenskih šolah, ki se skrajno omejujejo, sta zastopnika sindikata slovenske šole spozorila vladnega generalnega komisarja med drugim tudi na najnovejšo zakonito uvedbo učnega tujca (angleščina) ali slovenskega (francoščina) na slovenski št. gimnaziji, znanstvenem liceu, klasični gimnaziji in učiteljski. Dr. Palamara je za to vrnarjanje pokazal svoje zanimanje.

Na bencu je bilo obravnavano še vprašanje očitovne slovenske kmetijske strokovne šole v Zooniku, pri čemer se je vladni generalni komisar zanimal za nekatere podrobnosti v zvezi z njenimi nameni in delovanjem.

Izredna občinska seja v Miljah

Nujno je potreben skupen, enoten nastop

Župan je poročal o stikih z raznimi predstavniki

Soglasno so odobrili resolucijo o položaju v Felszgy in ladjeladski industriji na splošno

Sinod je bila v Miljah izredna seja občinskega sveta, na kateri so razpravljali o položaju ladjeladnice Felszgy. Župan je na kratko opisal razvoj tega vprašanja in poudaril, da je vsa zadeva glede odpuštev zdej odložena za 15 dni, v upanju, da bo ladjeladnica medtem dobila novo naročila. Nato je pripomnil, da spada vprašanje ladjeladnice Felszgy v prvi okvir splošne krize ladjeladniške industrije. Zaradi tega je nujno potreben skupen nastop vseh sindikalnih organizacij, strank in skupin, kakor tudi tržaskih in miljske občine. Sporočil je, da se je v tem smislu dogovoril s tržaskim županom pokrajinskim predsednikom in vodstvom trgovinske zbornice. Predčital je nato resolucijo, v kateri občinski svet opozarja na napovedane odpuste v ladjeladnici Felszgy, izražajo svojo zaskrbljenost, ker bi se s tem še bolj poslabšale težavne razmere v Miljah, poziva vodstvo ladjeladnice, naj opusti svoj namen, zahteva temeljite vladne ukrepe za tržasko ladjeladniško industrijo ter pooblašča župana, naj se dogovori s predstavniki tržasko gospodarstva in oblasti za enotno akcijo glede vseh problemov, ki se tičejo tukajšnjega prebivalstva.

Predstavniki vseh političnih struj v občinskem svetu so izjavili, da se popolnoma soglasno s resolucijo, ki jo je treba nemudoma resiti to važno vprašanje. Občinski svet je nato soglasno odobril omenjeno resolucijo.

Pomembne skupščine v oddelkih ILVA

V različen oddelkih ILVA je notranja komisija v zadnjem času sklicala več skupščin, na katerih so razpravljali o položaju tega podjetja. Delavci so na teh skupščinah soglasno ugotovili, da je potrebno obnoviti in modernizirati naprave in da je za to nujna enotna in odločna akcija.

Občinska sporota, da bo od 16. februarja zaprta za promet UL. Maloica na odseku med Bariero in proti pokritemu trgu.

Tečaj za občinske tajnike

Tržaska prefektura sporoča, da bo pri tržaski univerzi tečaj za pripravo na izpite za občinske tajnike. Tečaj bodo vodili univerzitetni profesorji in javni uradniki. Vpisnina bo 2.000 lir in se lahko vpiše brez starostnih omejitev vsi (ženske in moški), ki so končali srednjo ali strokovno šolo. Zanimati morajo predložiti na kolkovanem prijavi (100 lir) prošnje in naslovljene na ravnatelja pripravljalnega tečaja za občinske tajnike na tajništvo univerze do 23. februarja.

S sinočnje seje tržaskega občinskega sveta

Za demokratično upravo tržaskih «Delavskih zdru»

Soglasno so odobrili resolucijo za izvolitev upravnega sveta, ostane pa odprto vprašanje udeležbe raznih ustanov - Pritožbe branjevcev

Sinoči je tržaski občinski svet soglasno sprejel resolucijo glede ureditve položaja v Delavskih zdru, ki jih sedaj upravlja internim upravni svetovi, sestavljeni iz občinskih svetov posveta vladno oblast, naj v najkrajšem času razpiše volitve za izvolitev upravnega sveta, ki mora biti izraz dejanskih lastnikov - članov Delavskih zdru, da se napravi konec komisarjske uprave.

J. D. Zellerbach danes v Trstu

Danes bo prisel v Trst na neuradni obisk veleposlanik ZDA v Italiji James D. Zellerbach, ki bo popoldne obiskal vladnega generalnega komisarja dr. Palamara in nato tržasko župana dr. Franzija.

Sestanek odbora trg. zbornice

Včeraj je bil sestavljen izvršni odbor trgovinske zbornice, ki je razpravljala o obisku predsednika na Dunaju, o zvezi s helikopterji in zlasti o širini o položaju industrije v Trstu.

Napoved stavke tekstilnih delavcev

Sindikata tekstilnih delavcev Delavske zbornice sporoča, da so nacionalne organizacije tekstilnih delavcev (CGIL, CIL, UIL) proglasile 24-urno stavko, ki bo v pričetku marca. Do stavke bo prišlo zaradi tega, ker niso delodajalci sprejeli sindikalnih zahtev glede sestave nove delovne pogodbe. V Trstu zanima ta stavka okoli tisoč delavcev štirih podjetij.

Sestanek odborov pekovskih delavcev

Včeraj sta se sestala izvršna odbora obeh občinskih organizacij pekovskih delavcev in sta sklenila skliči enotno skupščino v petek ob 11.30. Na skupščini bodo odločili o položaju industrije v Trstu.

OD VČERAJ DO DANES

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA CEBELO	
(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)	
bombaranje	86 176 141
ardecas	71 129 106
smore	118 157 65
esvetlie	41 82 65
limone	76 112 106
mandarini I.	94 153 129
mandarini II.	53 82 65
abundanzas I.	32 41 35
abundanzas II.	18 29 24
ede izias I.	76 141 106
edehias II.	47 71 53
imperatori	71 94 82
smorgiuffi	29 39 41
delia	47 141 129
lurskette	47 76 59
zelje	65 76 71
cvetaša z listi	41 88 71
ohrovit	35 59 49
ekiciorja	35 53 47
repi vrščiki	24 82 71
ceplva	35 76 59
ratna tofata	25 37 35
krampir	27 56 39
zelena radič	300 1200 312
rdeti radič	250 500 475
ipnša	112 270 175

PROSVETNO DRUŠTVO «SLOVENEK» IZ BORSTA

bo gostovali jutri 15. t. m. v dvorani na KONTOVELU. Na sporedu je nastop pevsko-zbor, ki bo pod vodstvom prof. Svetka Grčiča zapel nekaj priljubljenih pesmi, dram-

Valute

	1000	100
Zlati funt	5.900	6.100
Marengo	4.500	4.700
Dolar	623	625
Frank franc.	124	127
Frank švicar.	144	146
Šterling	1715	1750
Junar	75	80
Siling	23 75	24 25
Zlato	708	709
Zab. n. marka	149	149

Jutri ustanovna skupščina gibanja soc. iniciative

V ponedeljek pride v Trst minister Preti, ki ga je Saragot imenoval za komisarja tukajšnje federacije

Jutri ob 10. uri bo ustanovna skupščina gibanja socialistične iniciative, ki jo priredijo bivši voditelji tržasko-federacije PSDI, ki so v veliki večini zastopniki Saragotove stranke. Skupščina bo na sejo došla sproti večina vodilnih članov bivše federacije PSDI.

Izplačevanje plač v podjetjih CRDA

Včeraj dopoldne so se na uradu za delo sestali predstavniki sindikalnih organizacij in CRDA in so razpravljali o novem načinu plačevanja. Podjetje je zamrzel sarnovojno uveljaviti, da izplačajo tedensko predplačilo in narede končni obračun ob zaključku meseca in ne več kot do sedaj, ko so ga naredili vsakih štirinajst dni. Ta novi sistem je povzročil pravo zmešnjavo tako, da delavci ne vedo več, koliko bodo prejeli in prihaja do zlasti šumnih stvari pri obračunih. Sindikalni predstavniki so predložili nekatere kompromisne predloge, da ne bi bilo okodovano podjetje in da bi bili zadovoljni delavci, vendar pa na tem sestanku niso nikdar zaključili. Sestanek so preložili na prihodnji petek.

2000 podpisov proti odkupu ljudskih stanovanj

Združeni stanovanjskih upraviteljev so objavili, da so se zbrali za začasno odločitev zakej o odkupu ljudskih stanovanj dober napredek. Za natovladno tisoč stanovalec je podpisalo zadevno resolucijo, ki jo bo te dni posebna delegacija nesla v Rim.

Novi uradi in tel. številka letetelega oddelka kvesture

Kvestura javlja, da se je letetelega oddelka 12. t. m. preselila v kvartar v nove prostore v UL dell'Università št. 1, kjer ima sedež tamkajšnji komisariat javne varnosti.

Prosvetno društvo st. CANKARJA obvešča, da priredite a Najmlajšim odpadke, ker so številni otroci zboleli. Nastop bo pravocasnno javljen

Prosvetno društvo st. CANKARJA obvešča, da priredite a Najmlajšim odpadke, ker so številni otroci zboleli. Nastop bo pravocasnno javljen. Istodaj obveščamo, da odpadke tudi generalna balneata vaja, ki bi morala biti danes (sobota 14. t. m.) na stadionu «Prvi maj».

Izpred kazenskega sodišča

750 tisočakov ni rabil za trgovske posle

Sodišče je kljub zapletenemu lastniškemu položaju oboženca ugotovilo njegovo krivdo - Sta res hotela vdreti v trgovino s krampom in drogom?

Domenica Magajna iz UL je obljubil, da ga bo vrnil v nekaj dneh. Kaj pa je terjala, pa ji je Magajna odgovoril, da ga trenutno ne more vrnil. Lahko bi to storil pod pogojem, da mu posodi še nadaljnji 350.000 lir. V tem primeru bi ji vrnil 400 tisočakov.

Seveda se je Posedolova naveličala čukanja in je moža prijavila. Med preiskavo je prišlo na dan, da je parcelas katero so je bahal, da je njegova, last njegovega polbrata. In ta ni bila vredna 2 in pol milijona, pač pa samo 150.000 lir. Povrh pa je še polbrat povedal, da je Domenico drugo živel na ramenih drugih in da ni nič prida.

OD VČERAJ DO DANES

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA CEBELO	
(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)	
bombaranje	86 176 141
ardecas	71 129 106
smore	118 157 65
esvetlie	41 82 65
limone	76 112 106
mandarini I.	94 153 129
mandarini II.	53 82 65
abundanzas I.	32 41 35
abundanzas II.	18 29 24
ede izias I.	76 141 106
edehias II.	47 71 53
imperatori	71 94 82
smorgiuffi	29 39 41
delia	47 141 129
lurskette	47 76 59
zelje	65 76 71
cvetaša z listi	41 88 71
ohrovit	35 59 49
ekiciorja	35 53 47
repi vrščiki	24 82 71
ceplva	35 76 59
ratna tofata	25 37 35
krampir	27 56 39
zelena radič	300 1200 312
rdeti radič	250 500 475
ipnša	112 270 175

PROSVETNO DRUŠTVO «SLOVENEK» IZ BORSTA

bo gostovali jutri 15. t. m. v dvorani na KONTOVELU. Na sporedu je nastop pevsko-zbor, ki bo pod vodstvom prof. Svetka Grčiča zapel nekaj priljubljenih pesmi, dram-

Valute

	1000	100
Zlati funt	5.900	6.100
Marengo	4.500	4.700
Dolar	623	625
Frank franc.	124	127
Frank švicar.	144	146
Šterling	1715	1750
Junar	75	80
Siling	23 75	24 25
Zlato	708	709
Zab. n. marka	149	149

PISMA UREDNIŠTVU

Ne podpisem:

Človek se prime za glavo, ki preči steno, izprizivajo slovenske osnovne šole. Sodba o tem ne more biti drugačna od one, ki jo napiše učitelj, ko popravi nalogo učenec: jezik in oblika - svevke, vsebina - še manj kot svevke.

Izplačevanje plač v podjetjih CRDA

Včeraj dopoldne so se na uradu za delo sestali predstavniki sindikalnih organizacij in CRDA in so razpravljali o novem načinu plačevanja. Podjetje je zamrzel sarnovojno uveljaviti, da izplačajo tedensko predplačilo in narede končni obračun ob zaključku meseca in ne več kot do sedaj, ko so ga naredili vsakih štirinajst dni. Ta novi sistem je povzročil pravo zmešnjavo tako, da delavci ne vedo več, koliko bodo prejeli in prihaja do zlasti šumnih stvari pri obračunih. Sindikalni predstavniki so predložili nekatere kompromisne predloge, da ne bi bilo okodovano podjetje in da bi bili zadovoljni delavci, vendar pa na tem sestanku niso nikdar zaključili. Sestanek so preložili na prihodnji petek.

2000 podpisov proti odkupu ljudskih stanovanj

Združeni stanovanjskih upraviteljev so objavili, da so se zbrali za začasno odločitev zakej o odkupu ljudskih stanovanj dober napredek. Za natovladno tisoč stanovalec je podpisalo zadevno resolucijo, ki jo bo te dni posebna delegacija nesla v Rim.

Novi uradi in tel. številka letetelega oddelka kvesture

Kvestura javlja, da se je letetelega oddelka 12. t. m. preselila v kvartar v nove prostore v UL dell'Università št. 1, kjer ima sedež tamkajšnji komisariat javne varnosti.

Prosvetno društvo st. CANKARJA obvešča, da priredite a Najmlajšim odpadke, ker so številni otroci zboleli. Nastop bo pravocasnno javljen

Prosvetno društvo st. CANKARJA obvešča, da priredite a Najmlajšim odpadke, ker so številni otroci zboleli. Nastop bo pravocasnno javljen. Istodaj obveščamo, da odpadke tudi generalna balneata vaja, ki bi morala biti danes (sobota 14. t. m.) na stadionu «Prvi maj».

Izpred kazenskega sodišča

750 tisočakov ni rabil za trgovske posle

Sodišče je kljub zapletenemu lastniškemu položaju oboženca ugotovilo njegovo krivdo - Sta res hotela vdreti v trgovino s krampom in drogom?

Domenica Magajna iz UL je obljubil, da ga bo vrnil v nekaj dneh. Kaj pa je terjala, pa ji je Magajna odgovoril, da ga trenutno ne more vrnil. Lahko bi to storil pod pogojem, da mu posodi še nadaljnji 350.000 lir. V tem primeru bi ji vrnil 400 tisočakov.

Seveda se je Posedolova naveličala čukanja in je moža prijavila. Med preiskavo je prišlo na dan, da je parcelas katero so je bahal, da je njegova, last njegovega polbrata. In ta ni bila vredna 2 in pol milijona, pač pa samo 150.000 lir. Povrh pa je še polbrat povedal, da je Domenico drugo živel na ramenih drugih in da ni nič prida.

OD VČERAJ DO DANES

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA CEBELO	
(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)	
bombaranje	86 176 141
ardecas	71 129 106
smore	118 157 65
esvetlie	41 82 65
limone	76 112 106
mandarini I.	94 153 129
mandarini II.	53 82 65
abundanzas I.	32 41 35
abundanzas II.	18 29 24
ede izias I.	76 141 106
edehias II.	47 71 53
imperatori	71 94 82
smorgiuffi	29 39 41
delia	47 141 129
lurskette	47 76 59
zelje	65 76 71
cvetaša z listi	41 88 71
ohrovit	35 59 49
ekiciorja	35 53 47
repi vrščiki	24 82 71
ceplva	35 76 59
ratna tofata	25 37 35
krampir	27 56 39
zelena radič	300 1200 312
rdeti radič	250 500 475
ipnša	112 270 175

PROSVETNO DRUŠTVO «SLOVENEK» IZ BORSTA

bo gostovali jutri 15. t. m. v dvorani na KONTOVELU. Na sporedu je nastop pevsko-zbor, ki bo pod vodstvom prof. Svetka Grčiča zapel nekaj priljubljenih pesmi, dram-

Valute

	1000	100
Zlati funt	5.900	6.100
Marengo	4.500	4.700
Dolar	623	625
Frank franc.	124	127
Frank švicar.	144	146
Šterling	1715	1750
Junar	75	80
Siling	23 75	24 25
Zlato	708	709
Zab. n. marka	149	149

PISMA UREDNIŠTVU

Človek se prime za glavo, ki preči steno, izprizivajo slovenske osnovne šole. Sodba o tem ne more biti drugačna od one, ki jo napiše učitelj, ko popravi nalogo učenec: jezik in oblika - svevke, vsebina - še manj kot svevke.

Izplačevanje plač v podjetjih CRDA

Včeraj dopoldne so se na uradu za delo sestali predstavniki sindikalnih organizacij in CRDA in so razpravljali o novem načinu plačevanja. Podjetje je zamrzel sarnovojno uveljaviti, da izplačajo tedensko predplačilo in narede končni obračun ob zaključku meseca in ne več kot do sedaj, ko so ga naredili vsakih štirinajst dni. Ta novi sistem je povzročil pravo zmešnjavo tako, da delavci ne vedo več, koliko bodo prejeli in prihaja do zlasti šumnih stvari pri obračunih. Sindikalni predstavniki so predložili nekatere kompromisne predloge, da ne bi bilo okodovano podjetje in da bi bili zadovoljni delavci, vendar pa na tem sestanku niso nikdar zaključili. Sestanek so preložili na prihodnji petek.

2000 podpisov proti odkupu ljudskih stanovanj

Združeni stanovanjskih upraviteljev so objavili, da so se zbrali za začasno odločitev zakej o odkupu ljudskih stanovanj dober napredek. Za natovladno tisoč stanovalec je podpisalo zadevno resolucijo, ki jo bo te dni posebna delegacija nesla v Rim.

Novi uradi in tel. številka letetelega oddelka kvesture

Kvestura javlja, da se je letetelega oddelka 12. t. m. preselila v kvartar v nove prostore v UL dell'Università št. 1, kjer ima sedež tamkajšnji komisariat javne varnosti.

Prosvetno društvo st. CANKARJA obvešča, da priredite a Najmlajšim odpadke, ker so številni otroci zboleli. Nastop bo pravocasnno javljen

Prosvetno društvo st. CANKARJA obvešča, da priredite a Najmlajšim odpadke, ker so številni otroci zboleli. Nastop bo pravocasnno javljen. Istodaj obveščamo, da odpadke tudi generalna balneata vaja, ki bi morala biti danes (sobota 14. t. m.) na stadionu «Prvi maj».

Izpred kazenskega sodišča

750 tisočakov ni rabil za trgovske posle

Sodišče je kljub zapletenemu lastniškemu položaju oboženca ugotovilo njegovo krivdo - Sta res hotela vdreti v trgovino s krampom in drogom?

Domenica Magajna iz UL je obljubil, da ga bo vrnil v nekaj dneh. Kaj pa je terjala, pa ji je Magajna odgovoril, da ga trenut

Mačrti za popis kmetijstva

Zadnji popis je bil leta 1930 in so ga izvedli zelo površno

Večkrat smo poudarili, da je eden glavnih vzrokov naše brezposelnosti in Italiji, ki jo preživlja kmetijsko gospodarstvo. Zemlja vedno bolj odvira kmete, ki silijo v mesta, kjer pa ne najdejo primene zaposlitve in s tem močno pritiskajo na delovno tržišče, kar je seveda v škodo našega razreda. Krivda za ta položaj leži predvsem v zastaralem stroju kmetijskega gospodarstva, ki pozna še vedno pretekli odnos med veleposelstvi in splovnarji, kar je bilo v drugih državah vsaj že pred sto leti odpravljeno. Zaradi tega je zlasti v južni Italiji položaj kmetijskega prebivalstva nezmožen, ker je zemlja v rokah malega števila veleposelstnikov, ki živijo od kmetijske rente, se za ekstenzivno obdelovanje polj in za rabe izboljšave sploh ne brigajo, ali pa celo puščajo polja neobdelana. Ravno iz tega položaja črpa na primer na Siciliji svojo moč mafija. Campani pa tako imenovano scmorraso.

Pole vsebovale tudi vprašanja o reji golobov in čebel ter celo o proizvodnji voska, namesto da bi vprašanja glede živinoreje omejili samo na rejo goveda, konj, prašičev, cvac in koz. Spričo toliko vprašanj so morali potem proučevati podatke kar več let in niso nikoli prišli do pravih zaključkov.

Od leta 1930 ni bilo več nobenega popisa, razen če ne upoštevamo popisa živine v začetku vojne, ki pa je nujno potreben. V teh 30 letih pa je nastalo v kmetijstvu mnogo sprememb, bodisi tehnične kakor tudi gospodarske značaja. Izboljšali so mnogo predelovalnih strojev, zlasti v kmetijski, posadili velike predele s sadnim drevjem, zlasti v Italiji, z delno agrarno reformo so nekod v južni Italiji tudi razcepili veleposelstve, izboljšali namakalne naprave, izboljšali mehanizacijo kmetijstva v severnih pokrajinah, saj se je za primer število traktorjev v tem obdobju kar podvojilo. Seveda je bilo, zlasti kar se tiče delitve zemlje kmetom, storjenega zelo malo, toda za

popis je važna vsaka sprememba. V teh 29 letih se je tudi povečalo število živine in s tem proizvodnja mesa in mleka. Nova tehnika je omogočila tudi uvajanje novih donosnih kultur, in kot smo že omenili, se je pridelalek žita toliko povečal, da so ga morali začeti omejevati. Vse te spremembe so znane, ni pa znano, v kolikšni meri so se izvršile in kakšen vpliv so imele na stroje raznih posestev. Zato je še toliko bolj potreben popis, ki bo pokazal bistvene spremembe kmetijskega stroja, razne pomankljivosti, vzroke naraščanja brezposelnosti na kmetih, učinkovitost mehanizacije kmetijstva in podobno.

Za izvedbo popisa se zavzema zlasti osrednji inštitut za statistiko in zdi se, da se bodo končno le zagnali ter da se ne bodo več sklicevali na velike stroške, ki jih bo popis povzročil. Toda ne sme se ponoviti nerena metoda iz leta 1930, ki je povzročila iz zmešnjavi, zaradi česar ni bilo mogoče izveči iz popisa pravih zaključkov.

Nova premiera SNG

Nocoj nam bo Slovensko narodno gledališče uprizorilo novo letošnji premiero. To pot gre celo za krstno predstavo in sicer za Leopolda Lahole dramo »Madeži na Soncu«. Na sliki prizor iz »Madežev na Soncu«

MESTO IN TUJINA ODTEGUJETA MLADINO S KMETIJI

Kako je podeželje odgovorilo na dvoje konkretnih vprašanj

Mikalo me je zvedeti, kako misli kmetički človek o svojem položaju ter kako se miselno ukvarja s svojo, oziroma bodočnostjo potomcev na svoji zemlji. Obiskal sem precej kmetičkih hiš (okrog 15) iz več vasi Tržaškega ozemlja in v razgovoru dobil odgovor na dvoje vprašanj:

1. Kaj smatrate trenutno za najbolj potrebno za dvig svojega gospodarstva in

2. Kaj menijo o bodočnosti našega kmetijskega gospodarstva.

Odgovori so bili različni, tehtni in netehtni, a od velike večine trezni in realni. Lahko jih strnem v tale okvir:

Kmetovanje je iz leta v leto težje in povezano z velikimi žrtvami; dohodek se ne premakne na bolje, a potrebe, tako za hiko kot za gospodarstvo (seme, orodje, zaščitna sredstva i. dr.) rastejo. Pravi, da je kosmati dohodek iz našega kmetijstva od leta 1949

narasel z 1 1/4 na 2 1/2 milijarde ali za 100 odstotkov. Kmetije se temu čudijo, češ v cel naj bi bil narasel, v poljedelstvu in vno gradništvu smo neke tam, kjer smo bili; sadjarstvo pa je suha veja in ne pride v poštev. Mogoče smo nekaj napredovali v živinoreji. Napredek, pa naj je kakršen koli, gre le na račun trdega ročnega dela.

Kmetijski in industrijski proizvodi so si v nekakšnem navzkrižju; cena industrijskega blaga navzgor, cena kmetijskega navzdol, pa naj je dobra ali slaba letina. Delovno ljudstvo ni na od tega ničesar, pač pa je trgovina kot posredovalni člen. Ta prostost v gospodarstvu pritiska na vse delovne ljudi, na kmete kot proizvajalce in potrošnike, na delavstvo kot potrošnike. Kmetije vidijo in tudi težko občutijo ter smatrajo to glede na rastoče potrebe za zanko, ki jih gospodarstvo vedno bolj stiska. Menijo, da bi morali svoj nakup skrajšati.

vseh večjih vseh na vidnih mestih in vsaj za eno kulturo, rečimo za travništvo kot skrajno pomembno, a najbolj zanemarjeno kulturo. Tudi zanimanje pokrajine za vrtnarstvo pridobiva pri kmetih vedno več razumevanja. A k temu je drugim ukrepom pravilo takole: Dokler ne bo naša mladina deležna večjega pouka, oziroma dokler ne bomo imeli naraščajo s primernim teoretičnim in praktičnim znanjem, bodo ti in drugi ukrepi le malo učinkoviti. To bi bile v glavnem misli kmetičkih mož.

V nekaj primerih sem pri tem slišal tudi ženski glas, in to precej oster, zlasti kar se izobrazbe tiče. »Mo-

ški in vedno le moški, je resno dejala gospodinja, »kmetija ne sloni samo na njegovih ramenih. Le pogojte sem in tja po kmetiji, pa boste videli, da slovi prav toliko, če ne še mnogo bolj na naših ramenih, na ramenih gospodinj! Zaradi tega pravim, da je izobrazba potrebna tudi nam.« — All nima mogoče prav?

Zelje sem tudi izvedeti mnenje o gospodarski obliki, ki naj bi čim bolj uspešno ščitila kmetičke interese pri nakupu in prodaji. Žal sem pri tem zadel v prazno. To je seveda negativen pojav.

Pri drugem vprašanju (Kaj menijo o bodočnosti našega kmetijskega gospodarstva), pa sem trčil na enotno mnenje. Vsi zro zaključeno v bodočnost, češ: Stari smo in kmalu nas ne bo. Kaj bo s to božjo zemljo, ki jo tako zapuščajo kot uši mrtveca? Na koga naj na ta način računamo? Zdelo se mi je, da slišim glas obupanja in hkrati tožitelja.

Na sliki deklica, ki pravi, da ima šestnajst let in da se klicata Gloria. Več ne vemo. Vemo le, da se je učila plesne umetnosti v Angliji in da nastopa sedaj v »Lidus« na Eilstopa sedaj v »Lidus« v Parizu, zlasti poljanah v Parizu. Spada med plesalke »bluebell« vendar pravi, da življenja še ne pozna. Kako bi tudi ga, ko ima 16 let

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Če boste razodni v kočljivi gmotni neprijetnim posledicam. BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V vas bo oživila stara ljubezen; ne spustite sreče iz rok. DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ljubosumnost je kljub vsemu dokaz ljubezni; zato jo sprejmite na lahko. RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Uspešno boste zaključili važno pogajanje. LEV (od 23. 7. do 23. 8.) Ne nasledajte neiskrenim poklonom. DEVICA (od 24. 8. do 22. 9.) Srečni boste, ker boste odkrili, da ste z ljubljenko o sebi enaki misli. TRTINICA (od 23. 9. do 23. 10.) Odlotite potovanje, ki ste ga imeli v načrtu. SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Neke oseba, ki se vam vdi antipatična, zasluži več spoštovanja. STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Ustvarite okoli sebe vedno in prijetno okolje in vsi vas bodo imeli radi. KOZOROČ (od 21. 12. do 20. 1.) Skušajte pokazati svoje dobre lastnosti in ne čakajte, da jih drugi odkrijejo. VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Z veliko previdnostjo vam bo uspelo rešiti vprašanje, ki je oviralo uspešen zaključek neke zadeve. RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V nekem okolju, kjer vlada nerazumevanje, boste ponovno vzpostavili soglasje.

VTISI Z OBISKA PRI ŠVEDSKEM FARMARJU

Pisarna kot pri kakem odvetniku v hlevu pa, namesto konj, stroji

Šestnajst ha posestva, kjer bi jih moralo delati pet, obdeluje sam

Od tega je mimilo že nekaj mesecev, kajti pot sem gor me je bila zanesla že konec poletja ali bolje v prvih dneh čudovite jeseni. Da se pa tega spominjam danes, me je priložilo tako čuden vtis, ko sem to bogastvo primerjal z revidirano našega podeželskega človeka na Krasu, v Istri, ob robu našega mesta, pač povsod to v naši neposredni okolici, koder človek še živi le od zemlje.

Od asfaltirane podeželjske poti se je pot naglo vzpela proti griču. Ob robu poti, na vzhodu k farmarju K. O. je nekakšna kapelica iz grobo iztesanega lesa. Tu pa ni ne razpela, niti kaknega nabožnega kipa, pač pa tu farmar zjutraj pušča velike vrste mleka, njegova žena pa dobi tu narocno sveže meso, sladkor in vsakodnevne potrebščine, ki jih pusti tovarnik sosedne 6 km oddaljene zadruge trgovca, ki vsak dan opravlja nekako služnostno pot od kmeta do kmeta.

Moja angleščina ni kdo ve koliko krepka. Švedskega jezika pa sploh ne znam, toda hčerka farmarja Ingelena hodi v šole in čez dve leti bo stara 20 let in hkrati bo dobila diplomu učiteljice. Zato nam njena angleščina čudovito služi v pogovoru med farmarjem, njegovo ženo in menoj, redkem južnjaku, ki ga je pot zanesla sem gor.

Po lesenih stopnicah se nam odprejo vrata v rdečo ometano kmetičko hišo, ki pa nima nikake zveze z našo kmetičko domačijo. Na zunaj je preprosta, enostavna, sicer v severnjškem stilu z visoko stransko in veliko lesa, toda razkošna od zunaj ni. Ko stopiš v predsobo, pa opaziš bo-

gaštvo, da ne govorimo še o bogastvu kuhinje. Človeku se zdi, kot bi bil na razstavi sodobnega gospodinjstva. Res je, da so me pri farmarju pričakovali, vendar mi je prvi pogled pokazal, da se na moj obisk niso pripravljali. Čemu li se? Pri njih je vse leto bogato.

Mimo kuhinje smo stopili v dnevno sobo. Da, to je prava dnevna soba, ki služi za ojedilnico, za dolge zimske večere, za sprejeme, za prijetno branje, skratka prostor, ki je središče družinskega življenja. Pohištvo nič kaj preveč razkošno, toda kmetičko solidno. Vse je iz orehovega lesa. Na steni nekaj spominskih slik, sicer pa povsod kak čaršopis ali revija. Gostitelj-farmar je kmet. Iskren prijatelj je ob prvem stisku roke. Tako ti ponudi šilce nekoga starega švedskega žganja. Okus ni kdo ve kako dober, saj je žganje iz — krompirja.

V prvem šilu, ki ti ga ponudi gospodar, začne s stizenjem njegova »ena in na mizi se ti znajde čudovit narerek. Sicer sem si zabeležil, toda prevesti bi ga ne mogel. Vsebiha vrsto specialitet od plemenite srnjakove pastete do običajne svinine.

Razgovor poteka v prijetnem vzdusju o primerjavi razmer med nami in njimi in v tem zabreni telefon. Kako? V prvem trenutku se mi je zdelo nemogoče. In vendar je tako. Kmetija in ne graščina, in to kilometre in kilometre daleč od kakere strnjene naselja, toda telefon je v hiši. Nič čudnega. Na vsakega tretjega Šveda pride po en telefonski aparat.

Po prijetnem pomenu mi Ingelena pove še marsikaj, kaj-

ti oče se drži glede tega ob strani. Misli si, da bi razlaga bila hvalisavna. Toda dejstva so dejstva; poleg dnevnice sobe ima farmar O. svojo pisarno, v kateri ima svoj pisalni stroj in police s kakimi 30 svežnji dokumentov. Zdelo bi se, da smo v pisarni odvetnika in ne kmeta. Ko pa listam po teh snopcih, mi je takoj jasno, pri čem smo. V hlevu ima farmar 12 krav. Za vsako ima svoj sveženj. Na posesti kartoteki so vpisani matični podatki goveda, njegova teža, razvoj, količina, kakovost in mastnost mleka, nadalje gotni roki osemenitvenja, prehrana in ostali stroški. Vseh hišnih in ostalih stroškov. Vseh hišnih in ostalih stroškov. Vseh hišnih in ostalih stroškov.

Vse je vrhunsko higienično, vse najsoodnejše. In še toplotno mleko, ki ga je zanesel iz nekega sto metrov od hleva do »kapelice«, odpeljejo v mlekarstvo zadruge. Vprežne goveda in konj farmar O. nima. Imel jih je do leta 1943, ko je konje prodal in kupil traktor. Sicer pa je Švedska leta 1938 imela 633.000 konj in 14 tisoč 500 traktorjev, danes je na Švedskem za dve tretjini manj konj, zato pa desetkrat več traktorjev. Farmarju je bilo hudo ločiti se od konj, toda z njimi bi ne bil prišel nikamor. Zato pa s traktorjem in drugimi poljedelskimi stroji opravi vse delo na 16 ha posestva in v hlevu z 12 kravami in v svinjaku s 30 svinjami. Če bi ne imel strojev, bi tu bilo potrebnih 5 delovnih mož.

Ko sem se proti večeru poslavljaj od prijetelega novega »nanca, mi je bilo zelo neprijetno. Ne toliko zaradi slovesa samega, pač pa ob misli, kdaj bo naš človek zlezal tako visoko. Nesrečno okolje, da živimo v tem ne le siromasnem kraju, pač pa na poti, koder mora vsaka vojna vira prepotovati pot proti vzhodu in spet na zahod, nas sili, da živimo življenje, ki se z življenjem desetstočev švedskih farmarjev ne more meriti. Neke rojak pa, ki sem ga ob tej priložnosti srečal nam daleč v severu, mi je vendarle tožil, ker da na Švedskem nimajo onega tipičnega našega sonca, ki velkokrat odtehta tudi bogastvo Severja.

Gangsterji proti novinarjem

Gangsterji v Copacabani, znanem mondenem in kopalniškem predelu Rio de Janeira, se »nepovedali« vojno novinarjem. V zadnjih tednih so se redno vrstili napadi na novinarje dnevnikov in tednikov, ki morajo po poklicni dolžnosti slediti dejavnosti krajevnih zločincev. Poklicna ravnostnost kriminalistov ne uspeja niti lastnikom raznih nočnih klubov in »bobs« niti tolpam »zaščitnikov« teh lokacij, katerih spopadi se skoraj vedno končajo sragično.

Zaradi tega so pretepli že mnogo novinarjev, pretepli pa vodi znani gangster »Fafas« Lemos, »šigar« uradni policija je violinist v nočnem lokalu, ki nosi njegovo ime.

Zadnja žrtve tega gangsterja je bil Fernando Lobo, kronisti nekega zelo razdirjenega popoldnevnik. Novinar je bil v nočnem lokalu »Au Bon Gourmet« v Copacabani, ko mu je prišel naproti »Fafas« z odprtimi rokami, kakor da bi ga hotel objesti. Toda ko se mu je približal, je gangster zgrabil novinarja za roke in ga sunil z glavo v usta. Prečeno se je mogel novinar zganiti, so ga štirje drugi gangsterjevi pajdaši povlekli v neko sobo in ga tako pretepli, da je padel v nezavest. Borba zločincev proti novinarjem sovpada s povečanjem števila zločinov. Med drugim se v zadnjem času ubili v osrednji mestni ulici nekega mladca; v sobi nekega hotela pa so našli zadušenega otroka.

Otto John ima smolo

Bivšem načelniku informacijske službe Zahodne Nemčije dr. Otto Johnu aljo do volje, da bi se izkrcal v Duvru. John je hotel iti obiskat ženo, angleško državljanko, ki živi v Londonu. Ko je njegova žena zvedela, da so ga zadržali kot »nezazelenega tučca«, je bila zelo žalostna in ni dala nikakih izjav. Novinar Delmer pa je napisal v listu »Daily Express«, da niso Angličani dali Johnu dovoljenja za bivanje, ker je to zahtevala nemška vlada.

Proizvodnja in potrošnja električne sile v Italiji

Zadnjič smo pisali o proizvodnji in potrošnji električne energije v Jugoslaviji in še smo rekli, da odpade na posameznega prebivalca Slovenije 1600 kWh električne energije na leto. S tem nečemo reči, da je toliko osebna potrošnja, tako daleč zares se nismo in še dolgo ne bomo, saj bi je menda niti ne mogli toliko porabiti. Pa je v to količino vtieta tudi potrošnja tovarn, promet in javne osvetlitve. Vendar je ob tem res, da se Slovenija, uvršča med tiste države, ki v zahodni Evropi največ izvedejo in potrošijo največ električne toka. Daleč pred vsemi je seveda Norveška s 7400 kWh električne energije na leto na prebivalca, za njo pride Švica s 3100 kWh in za Svico je takoj Slovenija, s katero se kosa Zahodna Nemčija z enako proizvodnjo električne energije na prebivalca, Belgija je že za Slovenijo s 1400 kWh na prebivalca na leto, za Belgijo pride še Francija (1300), nato Španija kjer proizvedejo 470 kWh električne energije na leto na prebivalca in Portugalska, ki proizvede skoraj za 50 odstotkov manj električne energije kot Španija, seveda na prebivalca.

Kje pa je Italija? Italija se uvršča nekako sredi med Francijo in Španijo. Do pred dvema letoma so v Italiji proizvedli 760 kWh električne energije na leto na prebivalca. Po najnovejših podatkih pa se je proizvodnja povzpela na 890 kWh. To je vsekakor velik skok, posebno če vzamemo v poštev, da je to merilo v vsedržavnem obsegu. Vse drugače pa se nam prikazuje »lika, če to količino razporedimo po vsej Italiji, in sicer če ločimo sever od juga na temelju proizvodnje in potrošnje električnega toka. Tu je razlika velikanska. V sever-

nam delu Italije živi le 45 odstotkov njenega prebivalstva. Po podatkih iz leta 1955 pa je to 45 odstotkov italijanskih državljanov porabilo 70 odstotkov vse proizvedene električne energije. Na 38 odstotkov prebivalcev, kolikor jih živi v južni Italiji in na obojih, odpade komaj 13 odstotkov električne potrošnje, dočim gre preostanek na srednjo Italijo.

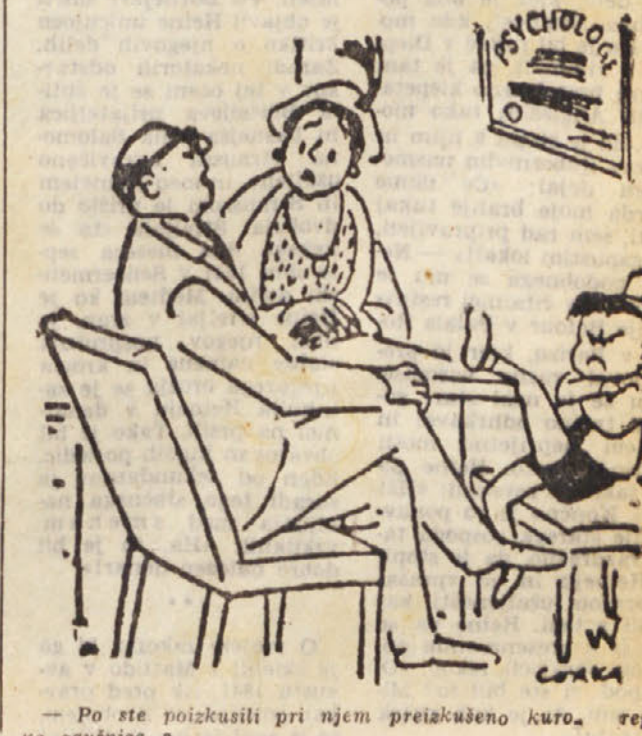
Po statističnih podatkih pride na prebivalca južne Italije komaj 30 odst. državnega povprečja, to se pravi še manj kot 300 kWh, dočim odpade na prebivalca severne Italije dvojna količina državnega povprečja. S tem povprečje povemo, da je povprečje v severni Italiji na ravni povprečja Slovenije.

Zasliševanje »režiserja« roza baletov

Režiser »roza baletov« bivši policijski inspektor Pierre Sorlut je bil že tretjič na zasliševanju pri sodniku Sacottu. Pojasniti je moral okoliščine, v katerih je spoznal tri svoje najmlajše žrtve. O tem, kako je osebo pohujšal mladoletna dekleta, so zbrali obširen in podroben opis. Nato je Sorlut pojasnil, kako je dekleta predal nekaterim osebam, zaradi česar pričakuje njihovo obdolžitve. V današnjem zasliševanju pa se niso dotaknili obtožb o kupitju z abelimi blagoma, o uživanju mamil in prekupčevanju z orožjem.

»Mesto znanosti« v Sibiriji

Sovjetska vlada je sklenila, da bo vzhodno od Urala gradila na bregu reke Ob »mesto znanosti«, v katerem bodo

Po ste poizkusili pri njem preizkušeno kuro, rep-ke za učnice. 2

O Petru Trippu smo pisali pred dnevi. To je mož, ki je tekmoval s spancem. Prebil je 60 ur, ne da bi zatislil oči. Po tretjem dnevu je začelo poslati hudo, peti dan pa ni vedel kje je, na koncu pa je videl le mačke in miši. Seveda... po osmih dneh. Normalen človek ima mačka že po enajdesem dneh.

Goriško-beneški dnevnik

Dvojna mera na Videmskem

Priznanja in sramotitve partizanov za njihovo borbo

Komemoracija partizanov v Vidmu, v Florenci pa nadaljevanje procesa

Medtem ko bodo v nedeljo 22. februarja proslavili v Vidmu spomin 23 partizanov, ki so jih nacisti 11. februarja 1945. leta postrelili za pokopališkim zidom v Vidmu, so dojdjo v Florenco partizanov iz Beneške Slovenije, ki so se borili proti nacistom za iste smotre kot ustreljeni videmski partizani. Njihove junajske smrti se bosta spomnili organizaciji ANPI in Osoppo s polaganjem vencev in komemoracijskim govorom. V Florenci pa se bo naprej bila borba beneških partizanov na enem izmed najbolj neslavnih procesov v Italiji proti partizanskim borcem.

Kako si je mogoče razložiti tako očitna protislovja, ki se dogajajo istočasno v videmski pokrajini, če ne s tem, da hočejo reakcionarne sile skaltiti odnose med Italijo in Jugoslavijo z obtoževanjem protifašističnih borec zaradi njihovega slovenskega porekla? Zaradi tako različnih in obenem protislovnih stališč do vprašanja odprdnosti gibanja, demokratična javnost upravičeno pričakuje, da bo sodišče v Florenci razsodilo tako, da ne bodo protifašistični borci ene pokrajine deležni za svojo borbo dvojne mere; priznanja in sramotitve. Skrajni čas je, da se vsemu partizanskemu gibanju odkaže tisto častno mesto, ki si ga je zaslužilo v najnovjši zgodovini.

Snežno stanje

V zadnjih dneh je bilo po bližnjih gorah sledeče snežno stanje:

Mangartska planina (1500 m), 25 cm pršiča;

Crni vrh nad Ajdovščino, 10 cm zmrzlega snega, —10 stopinj mraza;

Lokve, 10 cm pršiča, —3 stopinj mraza.

Trupla ponesrečenih Avstrijcev odpeljali na Korosko

Sinoči ob 20. uri so z avto-furgonom odpeljali iz Gorice in Krmina trupla treh Avstrijcev, ki so izgubili življenje v prometni nesreči v Krmini. Četrta Avstrijec Steiner, ki se je pri nesreči samo hudo poškodoval, pa bo verjetno zapustil goriško bolnišnico Brigata Pavia v ponedeljek ali v torek.

Izpred sodišča

Zapor in globa zaradi poškodbe obleke policijskega agenta

Na lanski božični predvečer se je 37-letni Remo Savornjan iz Trizča poštno opil in potem vstopil v mestni avtoBUS ter se hotel peljati sem ter tja po Trizču, ne da bi plačal vozni listek. Pri tem je zmerjal spovednika, potnike in tudi dva policijska agenta. Ta dva sta ga peljala na policijski komisariat, na Savornjan se je steval in tudi poškodoval uniformo agenta.

Zaradi teh prestopkov so goriški sodniki večerj obsojili Savornjana na štiri mesece in 18 dni zapore.

raz so mu na goriškem sodišču potrdili obsodbo zaradi zmerjanja, znižali pa obsodbo zaradi vinjenosti od enega meseca zapore na tri tisoč lir kazni.

IZ DREKE V BENEICI Dve posojili za gradnjo cest

Občinska uprava občine Dreka v Beneški Sloveniji je prejela obvestilo, da ji je državna posojilnica odobrila dve posojili za 12 in 7 milijonov lir za gradnjo cest v vasi Debenje in Trinko. Ker občina nima dovolj lastnih sredstev, da bi si zgradila prepotrebne ceste, je bil najem posojila pri državni blagajni edina možna rešitev tega tako važnega vprašanja. Prebivalstvo pričakuje, da bodo z deli pričeli kmalu.

Enajstorica Triestine za tekmo z Romo

Samo ena negotovost: Santelli ali Degrassi

Vključitev enega ali drugega je odvisna od ofenzivne oz. od defenzivne taktike

Nenadna slabost

Slabost je večerj obšla na Svetogorski cesti 17-letnega Fausta Collinija iz Ul. Tož. Pomoč so mu nudili v bolnišnici pri Rdeči križi.

Nesreča v tovarni IGLEA

Na delu v tovarni IGLEA na Trzški cesti se je večerj jutraj ob 8. uri ponesrečil 23-letni Giordano Podbersig iz Ul. Don Bosco 10. Rano na prstanu desne roke so mu obvezali v bolnišnici v Ulici Brigata Pavia.

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: »Čas ljubezni in smrti, po znanem Remarqovem romanu. Igrata J. Gavin in L. Pulver, barvni film v cinemascope.

VERDI. 17.00: »Dvojboj v mrtvem mestu. Cinemascope barvah. Robert Taylor in Richard Widmark.

VITTORIA. 16.30: »Na dan z resnicco«. S. Granger in D. Reed.

CENTRALE. 17.00: »Totò na mesec«. Totò in S. Kosina.

MODERNO. 17.00: »Pogumno Lassie«. Barvni film.

1. maja izide delzna revija

Pred dnevi so se sestali v Vidmu pod predsedstvom podpredsednika predsednika odprdnosti, Candelinija predstavnikov videmske, goriške in trzške pokrajine. Sestanek je bil skladen z namenom, da se pogovor o delzni reviji, ki bo pričela izhajati 1. maja. Revija so dali ime »Julia Genova«. S tem so hoteli prikazati zeno, ki jo je imel stari Rim z Julijsko krajino in Furlanijo. Obsegala bo 64 strani te, bo obravnavala vprašanja, ki se tičejo dežele (javna dela, zgodovina, kraj, umetnost in arheologija, literatura) imela bo tudi prostor, ki bo namenjen svobodni izmenjavi misli.

Zadnja pot Alojza Budala

Večerj popoldne so pokopali na pokopališču v Standeržu Alojza Budala. Na zadnji poti ga je poleg svojcev spremljala množica vaščanov. Domači pevci so mu zapeli žalostinke v cerkvi in pri odprtem grobu.

Pokojnik je sin zavedne slovenske družine. Pri vaščanih je bil zelo ugleden in priljubljen. Pred časom je bil operiran, vendar si ni več opomogel; podlegel je srčni kapi. Zapustil je ženo. Svojec in še prav posebej dr. Andrej Budala ob bratovi smrti izrekamo globoko sožalje.

Položaj v trziški PSDI

Socialdemokratska občinska svetovalca iz Trizča sta v zvezi z vestmi, ki so se pojavile

SIEGBERT SALTER ANEKDOTE O HEINRICHU HEINEJU

Heine ni mogel trpeti, da bi ga v prostorih in pri delu, kjer je bila potrebna zbranost, kdo motil. Ko je bil nekoli v Dieppu v čitalnici, ga je tam nekaj brezobzirno klepetajočih Angležin tako motilo, da je stopil k njim in s prav ljubeznivim nasmeškom dejal: »Če dame morda more branje tukaj rti, sem rad pripravljen, da zapustim lokal!« — Nekaj podobnega se mu je pripetilo v čitalnici restavracije Bèfour v Palais Royal v Parizu, kjer je prelegoval razne časopise. Tam se je neki stari gospod trajno odhrkaval in s tem neprijetno motil splošno tiho. Heine pa je vsakkrat reval: »Hš! hš! Končno je to ponavljanje starega gospoda tako razdražilo, da je stopil k Heineju in ga vprašal za izrazom užaljenosti, kaj misli s tem. Heine pa se mu je s presenečenim obrazom opravičil, rekoč: »O, gospod, vi ste bili to? Mišlil sem, da je kak kužek v lokal!«

Pesnik Ludwig Börne in Heine sta si bila hudo v laseh. Po Börnejevi smrti je objavil Heine uničujočo kritiko o njegovih delih. Zaradi nekaterih ostavkov v tej oceni se je čutila Börnejeva prijateljica in kasneje žena Salomona Straussa upravičeno užaljeno, in me Heinejem in Straussom je prišlo do dvojboja. Streljala sta se nekega dne meseca septembra 1841 v Senzermenski dolini. Medtem ko je Heine streljal v zrak, je imel njegov nasprotnik slabše namene in krogla njegovega orožja se je zaknila Heineju v denarnci na prsih. Tako je bil obvarovan hujših posledic. Eden od sekundantov je zaradi tega srečnega naključja med s mehom vzkliknil: »Ha, to je bil dobro naložen denar!«

O svojem zakonu, ki ga je sklenil z Matildo v avgustu 1841, tik pred pravkar omenjenim dvojbojem, se je znal ta nepobojljivi

šaljivec s prav ljubeznivim humorjem porogati. Ko je prišel iz cerkve, si je obrišal znoj s čela in rekel: »Pri 400 sem se poročil. Naj me ljubi bog vse življenje ohrani pri tej temperaturi! In pisatelju Augustu Lewaldju je v obvestilu o svoji poroki pripisal: »Zakonski dvojboj, ki bo trajal, dokler eden od naju ne bo obelžal mrtve, je nevarnejši kakor bojevitvi spopad s Salomonom Straussom iz frankfurtske Judengasse!«

Leta 1848 se je Heineja lotila bolezen, ki ga je trila dolgih osem let, dokler ji ni podlegel. Pa tudi vsoto dolgo dobo ga ni zapustil njegov neuhajljivi humor kljub strahovitim živčnim zidom, ki so nestetokrat grozili, da mu upihnejo njegovo mnogokrat le še brlečo lučko življenja. Bolezen se je začela s pesnanjem vida. Pravilno diagnozo je postavil le dr. Gruby, Heinejev poznejši hišni zdravnik, ki je že tedaj dejal, da izvira njegova očesna bolezen iz hrbtne možgane. Drugi zdravnik kakor tudi Heine sam so se tej razlagi smejali. Ko pa je razvoj bolezni pokazal, da je imel dr. Gruby prav, je Heine z boleštnim nasmeškom menil: »Če bi bil takrat bolje videl, bi ne le-

SPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Schranz pred Albertijem zmagovalec v veleslalomu

Prvi dan smučarskega tekovanja »3-Tre«

Samo trije tekmovalci niso dosegli cilja - Med prvimi dvajsetimi nobenega Jugoslavana - Danes smuk

MADONNA DI CAMPGLIO, 13. — 20-letni Avstrijec Karl Schranz, zmagovalec Kančaharja v Garmischu, kjer je bil prvi v smuku, je potrdil predvidevanja in osvojil prvo mesto v današnjem veleslalomu za veliko alpsko kombinacijo »3-Tre«. S samo tremi desetinkami sekunde zaostaja za njim na drugo mesto Italijan Bruno Alberti, ki je z izvrstno vožnjo dosegel svoj najboljši plasma letošnjee sezone.

Ce je Avstrijca osvojila Schranz prvo mesto, pa njen kolektivni uspeh ni bil takšen kot se je pričakovalo. Med prvih pet se je uvrstil namreč od Avstrijcev samo Schranz, Gramshammer je bil šesti, Hinterseer in Stiegler pa si delita osmo mesto.

Poleg zmagovalca in Albertija je naredil na številne gledalce najmočnejši vtis 17-letni Francoz Guy Perillat, ki je kot najboljši med Francozi zasedel tretje mesto in pustil za seboj tudi rojaka Bonlieua, ki se je nedavno zelo lepo uveljavil v smuku za Kandahar. Poleg teh dveh Francozov, za omenjenih Avstrijcev in Italijana Albertija, so se med prvih desetorico uvrstili še Švicarja Forrer in Brupbacher ter Nemec Obermuller, ki je bil deseti, medtem ko je njegov rojak Leitner zavzel 11. mesto.

Med posamezniki je treba na vsak način omeniti tudi zelo dober plasma 16-letnega Italijana Feliceja de Nicolaja, ki je bil 12. Najmlajši tekmovalci je bil 15-letni Carlo Senoner, ki je startal takrat ko proga ni bila verna, najboljši stajajo pa je kljub temu dosegel zadovoljivo plasma.

Prvi je startal Švicar Forrer in njegov čas 2'37"4 je bil najboljši od prihoda Albertija, ki je startal četrta. Prvi Avstrijec Hinterseer je dosegel povprečni čas 2'40"6, na 11. mestu je bil Francoz Bonlieu z 2'36"8, Perillat pa se je s časom 2'36"2 vrnil na 3. mesto.

Takoj za Perillatom je startal Schranz, ki je prvi del proge prevozil hitreje kot Alberti in se spustil po končni strmini z 2"2 naskoka pred

italijanom a je prav v tej zaključni fazi izgubil 1"9 tako, da je njegova končna prednost ostala minimalna.

Tekmovanje oz. konkurenca za najboljša mesta se je Schranzem praktično končala in samo Stiegler, ki je startal s št. 18, se je uvrstil med prvih 10.

Proga je bila v začetku tekovanja v odličnem stanju, proti koncu pa velja poudariti druga polovica tekmovalcev je dosegla tudi zaradi tega precej slabše rezultate. Edina žrtve veleslalomu je bil Bolgar Mihail Popanquev s startno št. 47, katerega so zaradi nerednega pada prepeljali v bolnišnico s prognozo popolnega okrevanja v 10 dneh.

Vsi tekmovalci so soglasno izjavili, da je bila proga trda toda dobra. Tekmovanju je prisostvovala velika množica gledalcev. Jutri se bo tekmovanje za kombinacijo »3-Tre« nadaljevalo s smukom na progji Pancuogol, dolgi 2310 m s 787 m višinske razlike. Prvi tekmovalci bo startal ob 11. uri.

VRSTNI RED (dolžina proge 2490 m, višinska razlika 595 m, vrata 63):

1. Schranz (Avst.) 2'35"6;
2. Alberti (It.) 2'35"9;
3. Perillat (Fr.) 2'36"2;
4. Bonlieu (Fr.) 2'36"8;
5. Forrer (Šv.) 2'37"4;
6. Gramshammer (Avst.) 2'37"7;
7. Brupbacher (Šv.) 2'38"1;
8. Hinterseer (Avst.) 2'40"6;
9. Stiegler (Avst.) 2'40"6;
10. Obermuller (Nem.) 2'41"7;
11. Leitner (Nem.) 2'41"7;
12. De Nicolò (It.) 2'41"8;
13. Bozon (Fr.) 2'42"1;
14. Obermuller (Nem.) 2'42"8;
15. Mark (Avst.) 2'43"3;
16. Leitner (Avst.) 2'43"7;
17. Zimmerman (Avst.) 2'43"7;
18. Pedroncelli (It.) 2'44"4;
19. Grunfelder (Šv.) 2'45"1;
20. Mathis (Fr.) 2'45"1.

Vrstni red ostalih Italijanov: 21. Senoner 2'45"7; 25. Zuan 2'47"1; 26. De Prato 2'48"8; 27. Burriani (padeč) 2'49"6; 31. Delfiorini 2'53"3; 35. Gartner 2'56"1; 36. Glug 2'56"2; 39. E. Senoner 2'56"7; 48. Talmon 3'09"7.

Na cilj je prišlo 70 od 73 tekmovalcev.

Nekadno je razsodiščo dis-

BRUNO ALBERTI

Pred 20. kolom v A ligi nog. prvenstva Četvorica na dnu lestvice v mrzlični borbi za točke

Brez bistvenih sprememb na vrhu in v sredini?

Tretje povratno kolo A lige italijanskega nogometnega prvenstva vključuje mnogo zanimivih borbenih položajev, ki bodo posebno važna za razplet na dnu, kjer so se znašle v skrajno kritičnem položaju štiri enajstorice: Alessandria, Udinese, Triestina in Torino. Med najboljšo in najslabšo med njimi sta samo dve točki razlike, kar dopušča vsakokratne spremembe v njihovem vrstnem redu in ni izključeno, da bo do sprememb prišlo tudi tokrat, ki pa vsaj za sedaj ne bi moglo bistveno izboljšati njihovega kritičnega položaja.

Od te četvorice bosta igrali jutri Alessandria in Triestina na svojih igriščih, Udinese in Torino pa na tujih. V najtežjem položaju je vsakolič Udinese, ki bo igral v Bologni zelo nevarnega nasprotnika, kar pravo gotovo ne bo hotel izgubiti priložnosti za povečanje svoje nič kaj razveseljevalne zaloge točk. Razen tega pa ob morala furlanske enajstorice, ki je že itak v slabi formi, nastopijo še brez enega svojih najboljših igralcev Piqueja, ki je bil diskvalificiran. Njen nastop v Bologni ji zaradi tega ne dovoljuje praktično niti najmanjšega upanja in ni izključeno, da bo Udinese prav jutri dosegla 0.

To pa je seveda odvisno s točasnimi tudi od Torino, ki bo gostoval v Vicenzi proti Lanerossi. Možno računo se izračunuje v izvirni formi, kar potrjuje že njegova zmaga nad Lazio v Rimu, vendar pa se tudi Torino stalno popravlja in ni izključeno, da mu bo ravno v Vicenzi uspelo to, kar mu je za las ni uspelo proti Sampdorji, čeprav bo moral nastopiti brez napadovca Armana. Z zmago ali pa tudi samo z neodločenim rezultatom bi prepustil vlogo nosilca rdeče lučke Udinese, s porazom, ki bi bil poseben dobrodoletje Triestini, pa bi se še bolj uvrstil na zadnjem mestu.

Toda zanašanje Triestine na poraz drugih se lahko brdo maščuje in bilo bi vsekakor bolje, da si z lastnimi zmaganji izboljšajo položaj. Jutrišnja nedelja ji nudi za to priložnost, ki sicer ni naprimernejša, vendar pa kljub vsemu je, če ne zaradi drugega pa vsaj zaradi prednosti domačega igrišča. V ostalem pa tudi nikjer ni rečeno, da je Roma nepremagljiva in če jo je uspelo premagati Bariju, zakaj je ne bi moglo premagati tudi Triestina, ki ni sicer nič boljša kot Bari, a tudi slabša ne.

Seveda pa je za zmago potrebna v prvi vrsti poštrevnost in borbenost od skrajnosti. Brez teh dveh lastnosti je, ob pomanjkanju drugih, uspeh nemogoč in trener Trevisan se tega očitno tudi dobro zaveda. Njegov način treniranja teži predvsem k jaceanju fizične kondicije in k povečanju vzdržljivosti, kar je v danih okoliščinah edino pravilno. Kar se formacije obeh nasprotnikov tiče, bosta oboli ali manj standardni. Pri Triestini bo še vedno manjkal Del Negro zaradi diskvalifikacije, pri Romi pa Da Costa, ki je izven forme.

In še majhna kalkulacija. Če bi Triestina zmagała, bi v najslabšem primeru preskočila Udinese in Torino, v najboljšem pa Alessandria, če bi ta na svojem igrišču izgubila proti Spali, kar je glede na dobo formo Spala možno. Z neodločenim rezultatom bi lahko preskočila Udinese in Torino, lahko pa bi ostala tudi sama na dnu, če bi Torino premagal Lanerossija. Ze samo ta možnost dokazuje, kako važna je, da Triestina jutri igra na zmago in da jo tudi izbojuje.

Na vrhu lestvice se položaj po vse verjetnosti ne bo spremenil. Milan bi po logiki moral zmagati v Bariju, kar velja v enaki, če ne še v večji meri za Fiorentino v Rimu proti Lazio. Inter bo doma najbrž brez posebnih težav obračunal z Genoo in tudi Ju-

Madžarsko moštvo za Davisov pokal

BUDIMPESTA, 13. — Madžarsko teniško moštvo za Davisov pokal, ki se bo v prvem izločilnem turnusu pomerilo aprila s švedskim moštvom, bodo sestavljali: Gulyas, Szikszai, Adam in Palinkas.

MOSKVA, 13. — Agencija Tass poroča, da se bodo letosnjega teniskega turnirja v Wimbledonu udeležili tudi sovjetski tenisarji.

Odločite mednarodne avtomobilske zveze

Seznam dirk za svetovno prvenstvo konstruktorjev

Preložena datuma za Jadranski rally in za dirko v Beogradu

PARIZ, 13. — Mednarodna avtomobilska zveza je objavila pravila za svetovno prvenstvo konstruktorjev formuli 1 in 2 za rallye za sezono 1959. Formula 1 bo morala odpravljati pojem, ki jih zahteva mednarodna zveza za svetovno prvenstvo pilotov, kar pomeni, da mora biti vsaka dirka na najmanj 300 km dolgi progi oz. da mora trajati najmanj 3 uri. Za formulo 2 je določena posebna klasifikacija, ki bo za vsako dirko naslednja: 1. mesto 8 točk, 2. 6 točk, 3. 4 točke, 4. 3 točke in 5. 2 točke.

Za to prvenstvo bodo veljale naslednje dirke: Formula 1 dirke za veliko nagrado ZDA, Monaca, Nizozemske, Belgije, ACF v Britanije, Nemčije, Portugalske, Italije in Maroka.

Formula 2 dirke za veliko nagrado: Siracuse, Nizozemske, Belgije, Ruena, v Britanije, Nemčije, Portugalske, za nagrado Watkins Glen in dirka za veliko nagrado Maroka.

Za evropsko prvenstvo rallye za pilote obeh spolov bo točkovanje ne glede na cilindrično enakost za dirkalne formule.

Za naslednje mednarodne dirke so bili določeni novi datumi: Dirka za veliko nagrado ZDA: 12. dec. namesto 22. marca;

Dirka za v. g. Monaca

Dirka za v. g. Monaca aprila namesto 1. maja; Tourist Trophy: 26. sept. namesto 5. sept.; Dirka za v. g. Berlin - Avstria: 1. okt. namesto 22. okt.; Jadranski rally: 22. okt. namesto 23. okt.; Julija: 23. okt. namesto 24. okt.; Beograd: 20. in 21. junija namesto 4. in 5. julija; »Tour de courses: 21. in 22. nov. namesto 7. nov.

BOKS

CARDIFF, 13. — V mestu bodrom rečanju diletanstva boksaških reprezentacij Nizozemske dosegla proti Švedski neodločen rezultat 5:5.

Ogovorni urednik STANISLAV BENKO Tiska (litarski) zavod ZTT - Ljubljana

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 14. t. m. ob 19.30 uri Metro barva ni film:

Orlovška kralja

Igrajo: JOHN WAYNE in MAUREN O'HARA

Kino na Cincinaku

predvaja danes 14. t. m. z začetkom ob 18. uri barvni film:

4. pčhotni polk

Igrajo: ROMY SCHNEIDER, SIEGFRIED BREUER, J. HANS MOSER in MAGDA SCHNEIDER

V nedeljo ob 14. uri ponovitev istega filma. Ne zamudite in oglejte si ta zabavni in prijetni film.